

медичної документації.

Таким чином, самостійна робота студентів на практичному занятті збагачує досвідом спілкування з хворими дітьми та їхніми родинами, сприяє закріпленню навичок об'єктивного обстеження, вибору методів обстеження і схеми лікування хворих.

Отже, оптимізацію вивчення педіатрії іноземними студентами розглядаємо як комплексний процес взаємодії навчально-виховних, методичних, організаційних заходів, спрямованих на формування самостійності майбутніх лікарів.

Література

1. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / [М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін.] ; за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
2. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – К.: Академвидав, 2010. – 456 с.
3. Гурська О.В. Місце та роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі / О.В. Гурська // Витоки педагогічної майстерності. – 2014. – Вип. 13. – С. 103-107.

УДК 378.14 – 054.64 : 61

Черняк В.В., Дев'яткін О.Є., Нікіфоров А.Г., Мустафіна Г.М.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ НА КУРСІ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ

Сучасний розвиток медичної освіти в європейських країнах і в Україні та реформування галузі, етапи її розвитку, а також питання пов'язані підвищенням якості спеціалістів медичної галузі, вимагають новітніх, інноваційних підходів до організації навчального процесу. Реформування вищої школи та сучасні вимоги до підготовки майбутніх фахівців передбачають не лише зміни у навчальних програмах та планах клінічних дисциплін, але мотивують студентів та викладачів раціонально та продуктивно співпрацювати для досягнення кінцевого результату, тобто засвоєння матеріалу на належному рівні та розвивати клініко-морфологічне і експертне мислення під час вивчення предмету судова медицина.

Ключові слова: судова медицина, студенти-іноземці, клініко-морфологічне, експертне мислення

Современное развитие медицинского образования в европейских странах, в Украине и реформирование отрасли, этапы ее развития, а так же вопросы связанные с повышением качества специалистов медицинской отрасли, требуют новых, инновационных подходов к организации учебного процесса. Реформирование высшей школы и современные требования к подготовке будущих специалистов обуславливают не только изменение учебных программ, планов, но мотивируют студентов и преподавателей рационально, и продуктивно взаимодействовать для достижения конечного результата на должном уровне, а также развивать клинико-морфологическое мышление и экспертное мышление во время изучения предмета судебная медицина.

Ключевые слова: судебная медицина, студенты-иностранцы, клинико-морфологическое, экспертное мышление

The modern development of medical education in Europe and in Ukraine, reforms the branches, the stages of development, increase quality of specialists, use to ask new, innovative steps to organizations of education process. The reforms of high school and modern requirements to preparation of the future specialists provides the changes in education programs and planes of clinical subjects, but use to motivate a students and teachers rational and productive to cooperate for achievement good results, that mean the assimilation of materials on appropriate level and development clinical-morphology and experts thinking during the study of forensic medicine.

Key words: forensic medicine, students- foreigners, clinical-morphology and experts thinking.

Вступ. В умовах сьогодення коли науковий прогрес та активне реформування галузі освіти в цілому та, вищої медичної зокрема зумовили впровадження та подальший пошук нових методів та технологій в систему навчання. Останні роки відмічаються значними процесами модернізації викладання в медичних вузах. Значні зміни в реформуванні медичної освіти також відображаються і мають неабияке значення у викладанні іноземним студентам. Тому, цілком очевидним залишається той факт, що не завжди підручники чи навчальні посібники для іноземних студентів є запорукою успішного навчання, розуміння предмета, а головне набуття та формування практичних навичок.

Основна частина. Враховуючи особливу специфіку викладання дисципліни судова медицина можна визначити основні аспекти та проблеми підготовки студентів-іноземців в медичних вузах. На жаль, залишається постійним, до кінця не вирішеним факт подолання стовідсоткового мовного бар'єру. Навіть в групах із високим балом навчання, різний рівень володіння російською мовою, що значно утруднює розуміння клініко-морфологічних та правових аспектів предмету та питань роботи судово-медичної служби, що є необхідними складовими для засвоєння основних положень програми, а також паралельно, певні труднощі пов'язані зі специфікою предмету, що обумовлено правовою регламентацією багатьох положень та складових дисципліни. Тому, в усіх можливих варіаціях на практичних заняттях використовуються тлумачення основних термінів за темою. Так, зокрема в методичних розробках, які рекомендовані для студентів, окремим блоком виділені основні терміни за темою та їх змістовне пояснення. Далі, в змісті теми, виділяються змістовно з поясненнями та прикладами і акцентується увага за

допомогою окремим шрифтів, підкреслень та ін. Тлумачення основних термінів також детально на практичному занятті розбирається разом з викладачем під час теоричних питань, з акцентами та візуальною демонстрацією під час присутності студентів на розтинах у відділі експертизи трупів або ознайомленням та коментуванням вологих препаратів чи мікропрепаратів та муляжів під час практичної частини заняття. [3, с.259]. Крім того, в тестових завданнях акценти також розставлені з урахуванням основних термінів практичного заняття. Тестові завдання з варіантами правильних відповідей для кожного факультету, мультимедійні презентації лекцій, приклади «Акт судово-медичного дослідження (обстеження)», «Висновків експерта», розміщені на сайті курсу судової медицини та в електронній бібліотеці російською та англійською мовами. Також, за окремими темами розроблені додатки та доповнення до практичних занять. [4, с.260]. Для студентів медичного факультету завдання «Крок-2» та завдання типові формату А викладені та оновлені в електронному вигляді на кафедрі (в текстовому на інформаційних степах) в електронній бібліотеці та на сайті в двох варіантах з метою кращого засвоєння матеріалу. Перший, кафедральний варіант передбачає не тільки правильну відповідь, але й обґрунтування правильної відповіді з детальним поясненням та акцентуванням основних положень теми: діагностичні та експертні терміни. Крім того, таким чином ще раз студент звертає увагу на ключові слова. Також в цих поясненнях окремим пунктом включені посилання на джерела інформації із зазначенням сторінок підручників та тих навчальних посібників за допомогою яких можна достеменно засвоїти необхідні поняття, критерії, ознаки, терміни та які рекомендовані типовою та робочою навчальною програмою. Необхідно також пам'ятати ту особливість, що студенті-іноземці, в тому числі й з англійською формою навчання з мусульманських країн, де судова медицина та спеціальність судово-медичного експерта займають різне положення як законодавчому простору так і досить часто мають релігійні, етнічні обмеження. [2, с.188]. Дані особливості весь час спонукають викладачів постійно пояснювати та обґрунтовувати необхідність інтегрування судової медицини з іншими навчальними дисциплінами, особливо з клінічними та підкреслювати відмінності патоморфологічного від судово-медичного дослідження. [1, с.59]. Важливою складовою викладання судової медицини залишається всебічне формування в студентів медичного вузу діагностичного, а точніше експертного компонента лікарського мислення. [5, с.220]. Проблеми викладання судової медицини постійно обговорюються на методичних семінарах і кафедральних засіданнях, вивчається досвід інших морфологічних кафедр нашої академії, а також кафедр судової медицини та кафедр медичних вузів.

Висновки. Таким чином, вирішення цілої низки питань викладання студентам-іноземцям судової медицини пов'язано в першу чергу із стовідсотковим подоланням мовного бар'єру, удосконаленням деонтологічного та психологічного аспектів при вивченні дисципліни, враховуючи релігійні та етнічні моменти студентської спільноти мусульманських країн.

Література

1. О.І. Герасименко. Шляхи оптимізації викладання судової медицини / О.І. Герасименко, А.Г. Антонов, М.Л. Комісаренко та ін. // Судово-медична експертиза. – 2013. - №1. – С. 59-60
2. В.В. Черняк. Особливості викладання судової медицини іноземним студентам / В.В. Черняк., О.Є. Дев'яткін, А.Г. Нікіфоров та ін. // Світ біології та медицини. – 2013. - №2- С. 188-189.
3. В.В. Черняк. Удосконалення підготовки студентів при вивченні судової медицини / В.В. Черняк., О.Є. Дев'яткін, А.Г. Нікіфоров та ін. // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали навчально-наукової конференції. – Полтава, 2015. – С.259-260.
4. В.В. Черняк. Формування експертного компонента лікарського мислення під час вивчення судової медицини / В.В. Черняк // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали навчально-наукової конференції. – Полтава, 2015. – С. 260-262.
5. В.В. Черняк. Формування експертного компонента лікарського мислення під час вивчення судової медицини / В.В. Черняк, О.Є. Дев'яткін, А.Г. Нікіфоров та ін. // Європейський вибір – невідомна складова розвитку вищої медичної освіти України: матеріали навчально-наукової конференції. – Полтава, 2013. – С.218-220.

УДК: 378:614.253.4-054.6

Чуприна К.С., Ніколаєва Н.М., Гаврильєва К.Г.

Українська медична стоматологічна академія м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ НА ЕТАПІ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ЗВО УКРАЇНИ

Розглянуто специфіку педагогічного спілкування на етапі адаптації іноземних студентів до навчання у ЗВО України. Проаналізовано проблеми іноземних учнів на етапі адаптації, що пов'язані з новими освітніми вимогами вищої школи, з їх статусом іноземця в Україні, з віковими та національно-психологічними особливостями.

Ключові слова: педагогічне спілкування, адаптація, іноземні студенти, бар'єрні чинники, інтернаціональний колектив.

The article deals with the features of pedagogical communication during the stage of foreign students' adaptation to training in higher educational establishments of Ukraine. The problems of foreign students' adaptation which are connected with new educational requirements of the Higher School, the status of a foreigner in Ukraine, age and national and psychological peculiarities are analyzed.

Keywords: pedagogical communication, adaptation, foreign students, barrier factors, international collective.

Рассмотрена специфика педагогического общения на этапе адаптации иностранных студентов к обуче-